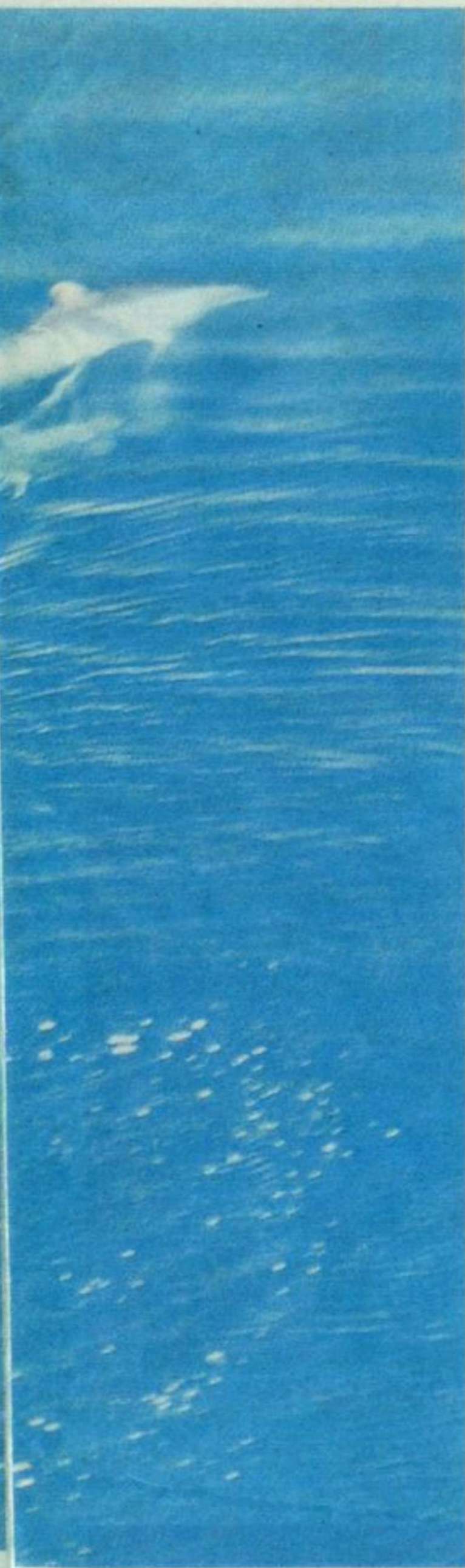

DUPIN, KIT, SREDOZEMNA MEDVJEDICA...

Ako ih vidiš, pokreni aplikaciju

Sustav je, objašnjava dr. Gomerčić, vrlo jednostavan: kad dojavljivač uoči morske sisavce, u mobilnu aplikaciju, koja je besplatna, unese podatke o viđenju. Aplikacija zatim automatski šalje SMS poruku te se podaci o viđenju automatski pohranjuju u internetsku bazu podataka koja je dostupna javnosti

Andrina LUIĆ

ZADAR ● Prema ideji dr. Tomislava Gomerčića s Veterinarskog fakulteta u Zagrebu i predsjednika Udruge Val-Natura, koja se bavi istraživanjem i zaštitom dobrih dupina u Jadranu, ovih je dana pokrenut sustav dojavljivanja opažanja morskih sisavaca (dupina, kitova, sredozemne medvjedice) u Hrvatskoj pomoću pametnih telefona nazvan CROdolphin_little.

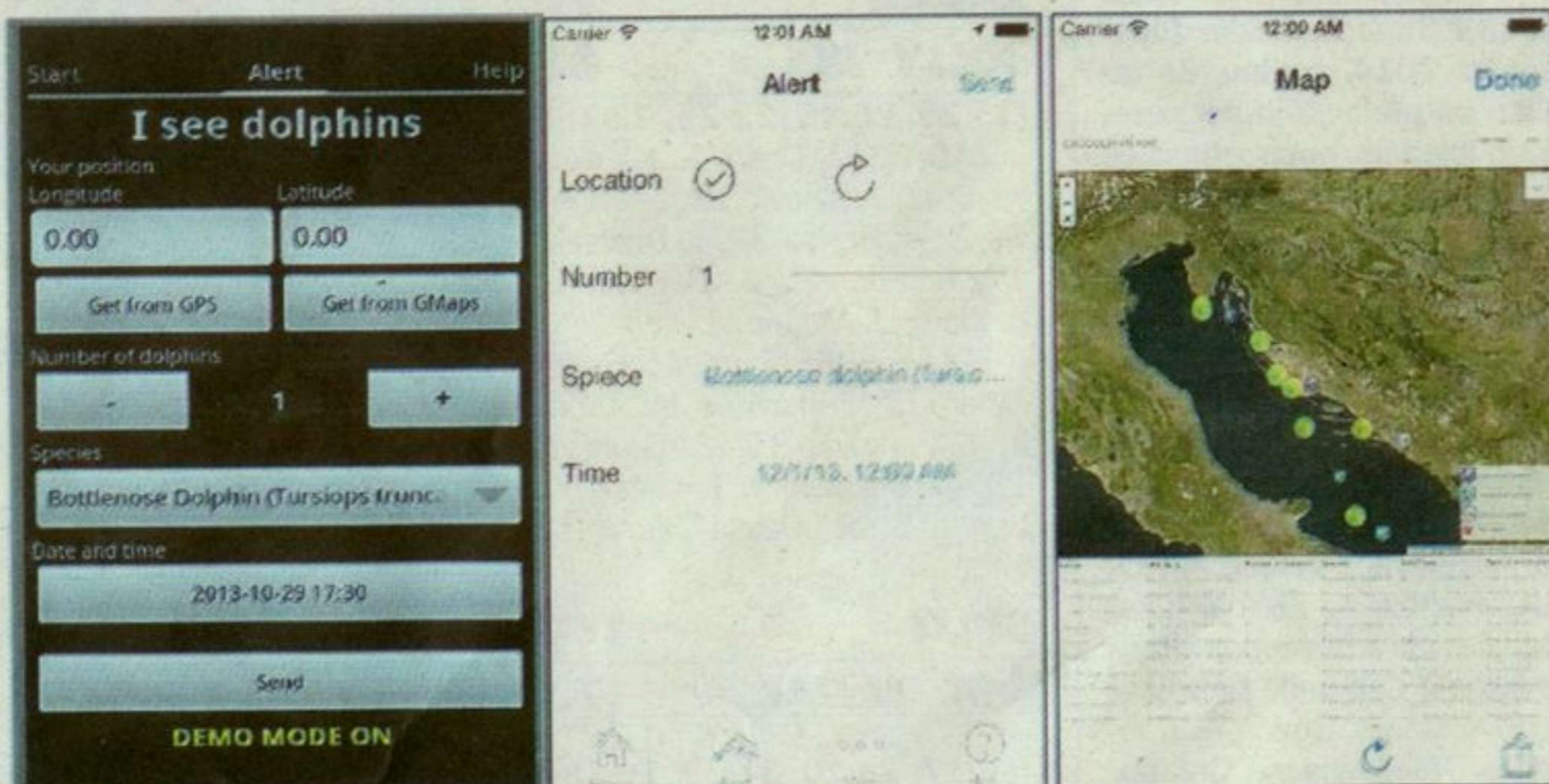
Od ideje do realizacije

– Budući da su od 1995. godine svi morski sisavci u Hrvatskoj strogo zaštićeni, a naša je zemlja i potpisnica mnogih međunarodnih ugovora, imamo obvezu sustavno pratiti stanje morskih sisavaca. Cilj CROdolphin_little sustava je da pojedinci koji su vidjeli morske sisavce na jednostavan način mogu dojaviti svoje opažanje. Kad kažem dojavljivači, ponajprije mislim na ljude koji su profesionalno vezani uz more i zaštitu prirode poput djelat-

nika zaštićenih područja, ronioca, ribara, nautičara, pomorske policije, lučkih kapetanija, ali i na sve građane koji se na moru susretnu s morskim sisavcima, kaže dr. Gomerčić prema čijoj su zamisli aplikacije za iPhone i Android telefone izradili dr. sc. Ivica Sindičić i Ivor Prebeg, a Ivan Pašić bio je zadužen za geoserver baze podataka i karte.

Sustav je, objašnjava dr. Gomerčić, vrlo jednostavan: kad dojavljivač uoči morske sisavce, u mobilnu aplikaciju, koja je besplatna, unese podatke o viđenju. Aplikacija zatim automatski šalje SMS poruku te se podaci o viđenju automatski pohranjuju u internetsku bazu podataka koja je dostupna javnosti.

Sva viđenja moguće je vidjeti na karti na [\[ver.geof.unizg.hr/crodolphin_little\]\(http://geoser.ver.geof.unizg.hr/crodolphin_little\) ili putem mobilne aplikacije. Aplikaciju je moguće instalirati na iPhone i uređaje s Android sustavom, i to s iTunes ili Googleplay. Prilikom instaliranja u postavkama je poželjno odmah unijeti podatke o vlasniku telefona \(institucija dojavljivača i/ili ime i prezime, npr. NP Kornati, Pomorska policija\). Podaci nisu obvezni, ali daju](http://geoser-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Ovako to izgleda kad se pokrene aplikacija

Kako koristiti aplikaciju

Kad se ugleda morski sisavac, odabere se aplikacija, ispunje se osnovni podaci i pošalje dojava sa sljedećim podacima:

- geographical position – geografska širina i duljina, program može preuzeti poziciju od telefonskog GPS-a ili se može ručno unijeti na karti
- number of dolphins – procijenjen broj životinja u jatu
- species – izgled vrste može se vidjeti pod Links The most common species in the Adriatic. U više od 80 posto slučajeva u Jadranskom moru riječ je o dobrom dupinu
- date and time – vrijeme kada su životinje videne. Program automatski nudi trenutno vrijeme.

Vrijeme se može promijeniti ako se želi unijeti neko prijašnje viđenje.

- demo mode on – prilikom instalacije uključeno je da su dojava »testne«. To omogućuje dojavljivačima da isprobaju kako aplikacija radi. Takve su dojava u bazi označene kao testne i ne obrađuju se kao stvarne dojava. Kod stvarnih dojava potrebno je isključiti opciju »test« koja se nalazi pod settings.
- settings – unose se podaci o dojavljivaču (nisu obvezni), ime i prezime dojavljivača prikazuje se na karti kod pregledavanja viđenja.
- your name – institucija dojavljivača i/ili ime i prezime
- country – zemlja iz koje dojavljivač dolazi
- show map – prikaz svih dosadašnjih dojava (potrebna je internetska veza).

Bazi se može pristupiti i putem internet browsera http://geoserver.geof.unizg.hr/crodolphin_little/

bolju sliku o pouzdanosti dojava. Dr. Gomerčić ističe da se zbog dobroti životinja ne mogu vidjeti dojava pristigle u posljednjih 12 sati.

Važni podaci

Sustavna istraživanja morskih sisavaca u Hrvatskoj se provode od 1990. godine, a pokrenuta su s namjerom da se bilježe svi susreti i viđenja morskih sisavaca u Jadranskom moru te se prikupljaju važni podaci za praćenje stanja tih životinjskih vrsta. Svi rezultati i saznanja objavljuju se u obliku znanstvenih i stručnih radova, kongresnih priopćenja, diplomskih, magistarskih i doktorskih radova.

Vrste morskih sisavaca koje žive ili zalaze u Jadransko more spadaju u skupine kitova zubana (dupini: dobri dupin, plavobijeli dupin, glavati dupin, krupnozubi dupin, ...), kitova usana (kitovi: veliki sjeverni kit, ulješura, ...) i tuljane (sredozemna medvjedica).

Dr. Tomislav Gomerčić je predsjednik Udruge Val-Natura koja se bavi istraživanjem i zaštitom dobrih dupina u Jadranu